

Betragtninger i Anledning af Bestræbelserne for Silkeavlens Fremme i Tyskland.

Meget fortjener at omtales og kjendes, som Omstændighederne vist ikke maatte tilraade strax uden videre at optage eller efterligne. Dette turde maaskee være Tilfældet med Silkeavlens, hvilken i de nyere Tider har vundet et hidtil ei ukjendt Opsving, ei blot i Frankrig, hvis mildere Klima kunde synes fortrinligere stiftet til denne Industries Fremme, men ogsaa i Tyskland, og det selv i dets nordlige Provinser, som Pommern, hvis klimatiske Forhold have saameget tilfældes med vore egne, hvor i de sidste Aar adskillige Privatpersoner, især Præster og Skolelærere, have, mere end blot for Noerkskab, afgivet sig med at holde Silkeorme og paa denne Maade produceret et ikke saa ganske ubetydeligt Quantum Silke. Sagen har vundet Regjeringens Opmærksomhed, og fra det Offentliges Side er draget Omhu for, at Morbærtræernes Antal med Tiden forøges, ved at anbefale Forstbetjentene at saae Frø og uddelse Planter paa billige Bilskaar.

I v. Ladiges's „Allgemeine Zeitschrift für Land- und Hauswirthschaft,“ 2 B. 2 H., 1837, skrives, at i de preussiske Rhinegne er Sandsen for Silkeavl vaagnet med Kraft, og at man der stedse mere og mere overbeviser sig om, at denne Industriegren, især i Forbindelse med Vinavlens, vil yde fortrinlige

Fordele. Flere Kirkegaardbe beplantes nu med Morbærtræer og flere Menigheder have udseet Fælleds- eiendomsjorder til dette Niemed. Udsæden af Morbærfrø giver for Diebliffet overordentlig stor Gevinst, saavel som Anlægget af dertil hørende Bomskoler; thi alle unge Morbærtræer borttrives i et Dieblif og ere ikke lette at faae fra Ublandet for taalelige Priser. Meget maa endnu skee forend Trangen tilfredsstilles; thi over 3 Millioner Morbærtræer ere nødvendige, for at kunne forsyne Provindsen (Rhinpreussen) med Silke. Man haaber Alt af den landsfaderlige Provincialregjering, der her ved ubetydelige Midler vil kunne bevise Landet den største Velgjerning. Hvor meget vort Klima begunstiger Silkeavlens fremgaaer nofsom af de Kjendsgjerninger, hvilke Silkefabricant Platzhof nyligen i et Tidsskrift har udviklet. Efterat have fremstillet de vigtigste Fremskridt, Silkeavlens har gjort i Frankrig, beretter han, hvorlunde hans Arbeidsfolk i Brünnen i deres elendige mørke med al Slags uhumst Lugt opfyldte Boliger have vundet mange Tusinde Cocons (Pupper). Og endnu mere fortjener at omtales et Forsøg, som en Hr. Mittendorf har anstillet. Denne udsatte nemlig et Dusin Orme i det Frie paa unge Morbærtræer, paa hvilke de i hele 20 Dage udholdt baade Regn og Kulde. Den ene Trediedeel af disse Orme gif til Grunde, men to Trediedele stode sig og spandt Cocons. Hr. Platzhof slutter heraf med Rette til Silkeormens kraftige Natur. I Frankrig overlades

et fuldkomment Morbærtræ Liebhaveere for 1 Frank, og en Magdeburger Morgen bærer 60 Træer. Heraf fremlyser, hvor fordeelagtig Opøstning af Morbærtræer paa let, endog sandig Bund kunde være.

I Bayern er man ikke mindre virksom. Sagen drives der endog med Enthusiasme. I Afhaspningsanstalterne bleve i Aaret 1836 afhaspede ikke mindre end 1200 Pd. Cocons, hvilke kunne regnes at have givet 104 Pd. afhaspet Silke. I Aaret 1837 bleve gratis uddeelte 2570 Stk. større og mindre Morbærtræer; af Frø 3 Pd. 18 Lød; Silkeormæg, italienske, kinesiske og indenlandske, 11½ Lød, hvorved bemærkes, at blot 1 Lød Frø kan frembringe 9 til 10,000 Planter og 1 Lød Eg 20 til 24,000 Orme. I Aaret 1824 begyndte man denne Uddeling, og det er vel nu at formode, at der i Bayern findes flere Millioner Træer. Mange Landsbysskolelærere, som selv paa Seminarierne, f. Ex. i Altdorf, have lært Omgangsmaaden, gjøre Skoleungdommen bekendt med denne vigtige Industrigreen og opmuntre til dens Anvendelse. I Kaisheim begyndes nu en stor Anstalt til Silkeavlens Bedrift, hvortil de der værende Forbrydere skulle bruges. Den almindelige Stræben for at befordre denne almecnyttige Sag i Bayern berettiger Patrioterne til de glædeste Forhaabninger, om det endog erkjendes, at det vil medtage endnu en lang Tid, inden den fulde Frugt af disse Bestræbelser vil vise sig. Man overile sig kun ikke og fordre ikke formeget paa eengang, men betænke,

at det krævede Aarhundreder, inden Silkeavlen forplante sig fra Grækenland til Italien, og derfra til Franrig. En behagelig Erfaring er det imidlertid, at den tydske Silke slet ikke giver den italienske eller franske noget efter, og at den endog overgaaer den orientalske i Elasticitet.

I Ungarn har en Godsbesidder ladet 150 Familier komme fra Overtalien, for med disse, med Silkeavlen fra Hjemmet fortroelige Folk, at benytte til dette Niemed de mangfoldige paa Slavoniens Grændse vildt vorende Morbærtræer.

I den allernærmeste Omegn af Wien har, berettes i Hamburger Correspondent No. 9, 1839, een eneste Landoeconom, Hr. Dr. Reichenbach, paa sine Eiendomme ved Kahlenberg og St. Pölten i de sidste 4 Aar ladet plante 226,000 Stk. Morbærtræer.

Hvilke uhyre Resultater ville ikke disse Bestræbelser med Tiden bære — og hvo ved, om ikke ogsaa vi Danske med Fordeel kunde følge i vore tydske Naboers Fodspor! Kunne vi producere Suffer, hvorom Forsædrene ikke drømte, hvorfor da ikke ogsaa Silke. Lader os stræbe, saavidt vi kunne, at gjøre os Udlandet saa undværligt som mueligt, ved at aabne os nye Erhvervskilder uden at forsømme de gamle, der maae og ville blive de vigtigste. Hvormeget var ikke vundet om vi engang i Fremtiden kunde forsyne os selv med Suffer og Silke samt med Trælast, hvortil de nøgne Heber, beplantede med Naaletræer, vilde yde et skjønt Hjælpemiddel! Man betragte engang Omgivelserne

af Herresædet Frysenborg, hvor Fyr og Granner aarligen plantes i Hundredtusindviis, og Aar for Aar nye Naaletræsskove fremhæve sig, og overraske Den, som ikke i flere Aar har besøgt Stedet, som var det ganske forvandlet. Den Tid er ikke meer saa ganske fjern, da Gudsrets Bønder ville kunne forsyne sig med det fornødne Overtommer til nye Bygninger fra Grevstabs Naaleskove. Kommer det projekterede Jernværk ved Silkeborg i Gang, til hvis Anlæg Alt synes at indbyde, Materialets Tilstedeværelse, Moser, Skove, og en forbiløbende Flod, aabne sig da ikke glade Udsigter i Fremtiden, ved hvilke det er lysteligt at dvæle selv for Den, som ikke tør haabe at opleve Realisationen. Maa ske kunne vore Børn opleve at see, hvad vi ikke ville faae at see, et rationelt Agerbrug, Basis for det Hele, almindeligen udbredt, en forædlet Dvægavl, som derved begrundet, en blomstrende Handel befordret, indtil ved fortløbende Chausseer og et udstrakt, Landet gjennemkrydsende, Jernbanenet, uidentil ved trygge Havne, og, som den skønneste Frugt af alle disse sig langsomt udviklende Bestræbelser, et vindskibeligt, velhavende og ved sin Velstand lykkeligt og hædret Folkefærd inden Danmarks velsignede Enemærker.
